

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/319/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312227239
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2312227239.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Fedora Benka a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom dept s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený splnomocnencom: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporkyni: C. V., nar. X.X.XXXX, bytom T., E., zastúpená opatrovníčkou: I. Y., zamestnankyňa Okresného súdu Trnava, o zaplatenie sumy 248,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 29. apríla 2013, č. k. 19C/300/2013-59, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, v časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky a v časti trov konania **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa určil, že zmluvná podmienka uvedená v dodatku k zmluve o pripojení č. MT GSM 904571653, SIM karta č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX v bode 3 dodatku v znení: v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), (v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v čl. 5 bod 5.2 psím. a) až c) Všeobecných podmienok), v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku je ako neprijateľná a neplatná. Odporkyňa zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 78,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 78,- eur od 28.3.2010 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, keď vo zvyšku súd návrh zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 544 ods. 1, 2, § 52 ods. 1,2 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3 písm. a) a k), ods. 5, ods. 10, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku, § 488, § 489, § 420 ods. 1, § 494 Občianskeho zákonníka, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť iba čiastočne a to v časti nároku na zaplatenie škody. Súd mal preukázané, že na základe uzatvorenej zmluvy o pripojení a dodatku k nej právny predchodca navrhovateľa poskytol odporkyni mobilný telefón zn. SAMSUNG C 3050 za zľavnenú maximálnu kúpnu cenu 1 euro, odporkyňa sa zaviazala v dobe viazanosti v dĺžke 24 mesiacov k využívaniu služieb právneho predchodcu navrhovateľa a k úhradám príslušných poplatkov za služby pre prípad porušenia zmluvných povinností sa odporkyňa zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur. odporkyňa nezaplatila riadne a včas úhradu za poskytované služby vyúčtované na jej SIM kartu vzhľadom k neplateniu záväzkov

odporkyňou, právny predchodca a navrhovateľa prerušil odporkyňi poskytovanie služieb, vypožil jej SIM kartu a vyúčtoval odporkyňi zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur. Obvyklá predajná cena mobilného telefónneho prístroja SAMSUNG C 3050 bola vo výške 79 eur, akciová cena bola vo výške 1 euro. Súd sa zaoberal preskúmaním zmluvy (spotrebiteľskej), ktorú uzavreli odporkyňa s právnym predchodcom navrhovateľa (spoločnosť - T MOBILE SLOVENSKO, a.s.) a to z pohľadu aplikácie spotrebiteľského práva a dospel k záveru, že záväzok odporkyne ako spotrebiteľa zaplatiť právnemu predchodcovi navrhovateľa zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur, ktorý je uvedený v bode 3 dodatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taký je tento záväzok neplatný. Pokiaľ by totiž súd vyhovel návrhu na zaplatenie zmluvnej pokuty bol by porušený princíp proporcionality uplatňovaný v súkromnom práve navyše by došlo k porušeniu zákona, nakoľko podľa čl. 6 Smernice rady 93/13/EHS 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany a ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je aj sankciou pre neplnenie zmluvných povinností. V danom prípade poskytovateľ služby ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu nijakým spôsobom ovplyvniť. Keď nie je pritom rozhodujúce a právne relevantné aký typ mobilného telefónneho prístroja si účastník objedná, na čo poukazuje vo svojom vyjadrení navrhovateľ. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú poskytovateľ služby žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva účastníkovi pri porušení podmienok do konca doby viazanosti. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj preto, že podľa zmluvných dojednaní nárok navrhovateľa na náhradu škody prevyšujúcu zmluvnú pokutu nezaniká. V zmysle ustálenej judikatúry súdneho dvora je ochrana zavedená smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii pokiaľ ide o schopnosť vyjednať a úroveň jeho znalosti. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť len ak súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh. Riešením by nebolo ani konštatovanie len čiastočne neplatnosti zmluvnej pokuty, bolo by obtiažné určiť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila účel pre dodávateľa a zároveň nepoškodzovala spotrebiteľa. Poskytovateľa služby by podľa názoru súdu neodradilo ani také rozhodnutie, pretože zmluvná pokuta by bola len sporadicky zmoderovaná, predsa by ale zostala aj naďalej by primerane regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov aj takýto význam má oprávnenie súdu postupovať podľa § 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku a rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky štandardnej formulárovej zmluve bez účastníka. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute ako neprimeranej zmluvnej podmienke je neplatné a potom z neplatnej zmluvnej podmienky nemohlo vzniknúť navrhovateľovi (jeho právnemu predchodcovi) právo na plnenie a odporkyňi povinnosť plniť, preto súd nárok navrhovateľa z titulu uplatňovanej zmluvnej pokuty zamietol. Súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci má navrhovateľ právo na náhradu škody, ktorá vznikla ako rozdiel medzi obvyklou predajnou cenou mobilného telefónneho prístroja SAMSUNG C 3050 vo výške 79 eur a akciovou cenou, za ktorú bol mobilný telefón poskytnutý odporcovi vo výške 1 euro t. j. škody vo výške 78 eur. podľa názoru súdu boli splnené predpoklady pre priznanie náhrady tejto škody, nakoľko odporkyňa svojim konaním porušila svoju právnu povinnosť podmienky zmluvy uzavretej medzi ňou a právnym predchodcom navrhovateľa, čím právnemu predchodcovi navrhovateľa bola spôsobená škoda tak, že odporkyňa získala mobilný telefón za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej, pričom k predaju za takú cenu by zo strany právneho predchodcu navrhovateľa neprišlo (bez záväzku odporkyne používať služby a za tieto platiť po dobu viazanosti). Vzhľadom na vyššie uvedené, súd rozhodol tak, že zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 78 eur ako náhradu škody a vo zvyšku návrh na zaplatenie istiny zamietol. Nakoľko odporkyňa nezaplatila dlžnú sumu v lehote splatnosti faktúry navrhovateľ má právo na úrok z omeškania, ktorý si uplatnil v súlade s citovanými ustanoveniami, keď výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky od 13.5.2009 do 12.4.2011 bola 1 % preto súd i v tejto časti vyhovel návrhu úrok z omeškania priznal dňom nasledujúcim splatnosti faktúry. Súd rozhodol o náhrade trov konania v zmysle ust. § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že odporkyňi, ktorá bola v konaní úspešnejšia a to v rozsahu 68,67 % nepriznal náhradu trov konania, nakoľko žiadne trovy nevznikli (navrhovateľ žiadal celkovo priznať istinu vo výške 248,95 eur a súd zaviazal odporkyňu na zaplatenie istiny vo výške 78 eur).

Proti rozsudku prvého stupňa podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie v celom rozsahu a žiadal rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť a vyhovieť návrhu navrhovateľa v celom rozsahu a zaviazat

odporcu zaplatiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania. Odvolaním uviedol, že súd prvého stupňa neuviedol žiaden konkrétny argument, na základe ktorého považuje dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď súd prvého stupňa neuviedol v čom spočíva nerovnováha práva a povinnosti strán k dodatku k zmluve o pripojení. Súd sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý žalovaný získal v prípade ak sa zaviazal na užívanie služieb navrhovateľa resp. jeho právneho predchodcu počas 24 mesiacov. Aplikáciou argumentov uvedených súdom prvého stupňa možno dôjsť k záveru, že dojednanie akejkoľvek zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo strany spotrebiteľa je dojednaním absolútne neplatným, nakoľko súd naň prihlíada ex off. Odvolateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.3.2013 č. k. 9Co/31/2012-157. Dojednanie o zmluvnej pokute je len zabezpečenie prospechu poskytnutého odporcovi a uplatnenie tohto práva vzniká navrhovateľovi až porušením primárnej povinnosti odporcu platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas. Nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán ako tvrdí súd prvého stupňa. K forme uzavretého dodatku k zmluve o pripojení odvolateľ uviedol, že ju nemožno bezvýhradne považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý odporcovi neumožňuje ovplyvniť jeho obsah práve naopak. Druh mobilného telefónu si odporca mohol vybrať sám a podľa zvoleného modelu telefónu bola rozdielna výška jeho štandardnej a akciovej ceny a teda i zmluvnej pokuty. Odporca napr. vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón v čom by bola zmluvná pokuta automaticky znížená o jeho hodnotu. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bola práve akciová cena mobilného telefónu ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu navrhovateľ musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.7.2011 sp. zn. 8Co/385/2011. Tvrdenie súdu prvého stupňa, že zmluvné podmienky bod 2 posledná veta dodatku k zmluve o pripojení spoločnosti T - mobile a bod 4 prvá veta dodatku, na základe ktorých si navrhovateľ uplatňuje svoj návrh boli vyhlásené za neprijateľné. Odvolateľ uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, keď sa dostatočne nevysporiadal so zvýhodnenou kúpnu cenou mobilného telefónu a hodnotou benefitu, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou. O názoru, že odôvodnenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty v rozsudku nemôže obstáť ako dostatočné a presvedčivé odôvodnenie neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky v akejkoľvek zmluve o pripojení, ktoréhokoľvek telekomunikačného operátora. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.3.2013 č. k. 9Co/31/2012-157, v ktorom poukázal, že sa nestotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.4.2012 sp. zn. 16Co/33/2012. Z rozhodnutia vyplýva, že v dôsledku porušenia zmluvnej povinnosti je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či veriteľovi vôbec nejaká škoda vznikla. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške než je výška zmluvnej pokuty. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konaniu mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je v nepadnutej časti vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 19C/300/2013 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporkyne zaplatenia sumy 248,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 28.3.2010 do zaplatenia.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý v časti istiny 160,95 eur s príslušenstvom, v časti určenia

neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky uvedenej v dodatku zmluve o pripojení č. MT GSM 904571653 v bode 3 predmetného dodatku a v závislom výroku trov konania.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým uložil odporkyni povinnosť navrhovateľovi zaplatiť istinu 78,- eur spolu s prísl., napadnutý nebol a preto zostalo rozhodnutie súdu prvého stupňa v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 160,95 eur s príslušenstvom zamietol. V prejednávanej veci odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považoval zmluvné dojednanie, obsiahnuté v zmluve o pripojení v spojení s dodatkom, týkajúce sa zmluvnej pokuty, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - odporkyne.

Zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa vyplýva, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa spol. T - mobile Slovensko a.s. a odporkyňou bola uzavretá zmluva o pripojení Fix, na základe ktorej bola odporkyni zapožičaná SIM karta č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX s dohodnutým programom služieb Fix 9. K predmetnej zmluve bol uzavretý dodatok zmluve o pripojení fix, na základe ktorého došlo k zmene pôvodného programu služieb účastníka na program služieb uvedených v tabuľke č. 1 a to program služieb fix 9, minimálne mesačné zmluvné dobitie 9 eur s typom mobilného telefónu SAMSUNG C 3050, maximálna kúpna cena za mobilný telefón 1 euro s dobou viazanosti 24 mesiacov, minimálny program služieb fix 9, s uvedením zmluvnej pokuty vo výške 248,95 eur. V čl. 3 dodatku k zmluve pripojení fix vyplýva, že v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), (v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok, alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok), v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1. Faktúrou č. 7002218708 zo dňa 08.03.2010 splatnou dňa 27.03.2010 poskytovateľ T-Mobile Slovensko, a.s., vyúčtoval odporkyni sumu 248,95 € z titulu zmluvnej pokuty. Pohľadávka právneho predchodcu navrhovateľa voči odporkyni v sume 248,95 € z titulu zmluvnej pokuty bola predmetom postúpenia na navrhovateľa na základe zmluvy zo dňa 16.12.2001.

V konaní pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že právny predchodca navrhovateľa uzavrel s odporkyňou zmluvu o pripojení v znení dodatku k nej (z predloženého vyhotovenia zmluvy v spise nie je čitateľný dátum jej uzavretia, je však zrejmé, že zmluvná pokuta bola uplatnená faktúrou č. 7002218708 zo dňa 08.03.2010 splatnou dňa 27.03.2010), na základe ktorej poskytoval odporkyni elektronické komunikačné služby. S účinnosťou od 01.11.2011 došlo k zmene právnej úpravy zmluvy o pripojení (zákon č. 351/2011 Z. z.), táto zmena však nemala dopad na prejednanú vec, pretože k využívaniu služieb právneho predchodcu navrhovateľa odporkyňou došlo v celom rozsahu len za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (zákon č. 610/2003 Z. z.). Aj keď nie je zrejmé kedy bola presne zmluva o pripojení bola uzavretá, na právny vzťah navrhovateľa a odporkyne správne je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách účinné od 01.01.2008, nakoľko podľa § 879j Občianskeho zákonníka ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 01.01.2008 a súčasne tvrdené porušenie zmluvy a nárok na zmluvnú pokutu mal právnenému predchodcovi navrhovateľa vzniknúť až po tomto dátume. Právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou založený zmluvou o pripojení posúdil súd správne ako občianskoprávny vzťah; odporkyňa uzavrela zmluvu ako fyzická osoba bez oprávnenia na podnikanie. Súd mal preukázané, že pohľadávka z titulu vyúčtovanej zmluvnej pokuty vzniknutá na základe predmetnej zmluvy o pripojení bola postúpená na navrhovateľa.

Odvolací súd uvádza, že sporné dojednanie o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o pripojení je neplatné z dôvodu neprijateľnosti (ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve). Je zrejmé, že spornú zmluvu o pripojení v znení dodatku k nej možno charakterizovať ako spotrebiteľskú zmluvu a na odporkyňu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o pripojení je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv.

spotrebiteľské zmluvy nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Navrhovateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíja od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú ako tzv. typové zmluvy uzavierané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával. V tomto smere podľa odvolacieho súdu neobstojí stanovisko navrhovateľa v odvolaní, že výšku zmluvnej pokuty mohol v konečnom dôsledku ovplyvniť výberom mobilného telefónu (alebo iného koncového zariadenia), pretože ceny mobilných telefónov (od ktorých sa mala odvíjať aj konkrétna výška zmluvnej pokuty) stanovoval práve navrhovateľ (resp. jeho právny predchodca) a neboli predmetom dohody s odporkyňou.

Nakoľko sporná zmluva o pripojení je spotrebiteľskou zmluvou je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia právneho poriadku o ochrane spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého, ak sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia zmluvnej voľnosti. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv patrí, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Uvedené súd konštatuje z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednanie obsiahnuté v spornej zmluve o pripojení týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Podľa názoru súdu, v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzavretí zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako právny nástupca dodávateľa nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane.

Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie sa účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinnosti (§ 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Kládne sa tým veľký dôraz hlavne na dodávateľa, ktorý pripravuje obsah zmluvy (tento obsah zmluvy spotrebiteľ už nijako neovplyvňuje), aby bol náležite opatrný a dôsledný aj pri dojednávani vedľajších zmluvných dojednaní, ako je zmluvná pokuta. Len týmto spôsobom sa efektívne zabezpečí, aby slabšia strana v spotrebiteľských zmluvách bola dostatočne informovaná o následkoch nesplnenia povinností a len týmto sa vypestuje vzťah dôvery spotrebiteľa k dodávateľom.

V danej veci zmluvnú pokutu tak ako je dojednaná v spornej zmluve o pripojení považuje súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred

uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje).

Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy. V zmluve o pripojení v znení dodatku k nej je dohodnutý účastnícky program služieb Fix 9 minimálne mesačné zmluvné dobitie 9 eur. Pri dobe viazanosti 24 mesiacov predstavuje dodávateľom garantované poskytovanie služieb povinnosť odporkyne zaplatiť za tieto služby najmenej sumu 216 eur (24 x 9 eur). Zmluvná pokuta bola pritom dojednaná v sume 248,95 eur, čo predstavuje viac ako 116 % z hodnoty služieb zvoleného účastníckeho programu; pokiaľ ide o hodnotu zabezpečovanej povinnosti, zmluvná pokuta v sume 248,95 eur zabezpečovala zaplatenie dojednaného mesačného poplatku v sume 9 eur (teda viac ako 27-násobok jeho hodnoty). Takáto výška zmluvnej pokuty predstavuje neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplatenie zmluvnej pokuty dojednalo. Uvedené predstavuje ďalší samostatný dôvod na zamietnutie návrhu navrhovateľa ako to urobil súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal, že okresný súd sa dostatočne nevysporiadal so zvýhodnenou kúpnu cenou mobilného telefónu a hodnotou „benefitu“, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou, k tomu odvolací súd udáva, že zo žiadneho ustanovenia zmluvy o pripojení v znení dodatku k nej nevyplýva povinnosť odporkyne splatiť právnomu predchodcovi navrhovateľa zvýhodnenú kúpnu cenu mobilného telefónu. Bolo len obchodnou politikou právneho predchodcu navrhovateľa, že predával mobilné telefóny za nižšiu ako skutočnú (trhovú) cenu; rozdiel medzi skutočnou (trhovou) a zvýhodnenou cenou mobilného telefónu je tak výsledkom zmluvného konsenzu medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany navrhovateľa menený prehodnotením rozhodnutia jeho právneho predchodcu, ak sa nesplnia očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu s odporkyňou vkladal. Podľa názoru odvolacieho súdu preto nemožno v dôsledku tvrdeného porušenia zmluvnej povinnosti zo strany odporkyne platiť cenu služieb alebo zotrvať v zmluvnom vzťahu dojednaný čas, prehodnocovať obsah predtým uzavretých zmluvných dojednaní. Prípadná zvýhodnená kúpna cena mobilného telefónu alebo (bližšie nešpecifikovaná) hodnota „benefitu“ preto nemajú vplyv na posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti dojednaného o zmluvnej pokute v prejednávanej veci.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej ako aj určenia neprijateľnosti neplatnosti zmluvných podmienok podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil, keď tento správne rozhodol aj o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnej odporkyne náhradu trov odvolacieho konania nepriznal pretože si žiadne neuplatnila a taktiež jej nevyplývajú z obsahu spisu.

Uvedené rozhodnutie bol prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.